

NIỀM TIN CỦA NGƯỜI DÂN TỪ THỰC TIỄN CÔNG TÁC PHÒNG, CHỐNG DỊCH COVID-19 TẠI VIỆT NAM

TS. NGUYỄN THỊ THU THOA^(*)
ThS. LÊ THỊ THÙY LINH^(**)

Ngày nhận bài: 01/11/2022 Ngày thẩm định: 06/11/2022 Ngày duyệt đăng: 05/01/2023

Tóm tắt: Trong bất cứ hoàn cảnh nào, Đảng và Nhà nước luôn nhất quán quan điểm bảo vệ sức khỏe, tính mạng của người dân là trên hết, trước hết. Thành công của Việt Nam trong phòng, chống dịch COVID-19 một lần nữa khẳng định niềm tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước; khẳng định mục tiêu xuyên suốt vì lợi ích nhân dân của Đảng Cộng sản Việt Nam; khẳng định bản chất tốt đẹp của chế độ, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội là nhân văn, vì con người; đồng thời, đấu tranh có hiệu quả với những luận điểm xuyên tạc, chống phá bản chất của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam

Từ khóa: phòng, chống COVID-19; niềm tin của người dân; Việt Nam

Năm 2020 đã đi vào lịch sử nhân loại với sự xuất hiện của virus mang tên SARS-CoV-2. Virus SARS-CoV-2 liên tục biến đổi, diễn biến phức tạp, khó lường với nhiều biến chủng mới (Alpha, Beta, Gamma, Delta hay Omicron), mới đây nhất là các biến thể phụ BA.4, BA.5 lây lan nhanh hơn. Đại dịch làm thay đổi sâu sắc trật tự, cấu trúc tổ chức đời sống xã hội toàn cầu, tác động tiêu cực đến kinh tế thế giới và khu vực, trong đó có Việt Nam.

Trên nguyên tắc linh hoạt, sáng tạo, không máy móc, cứng nhắc, Đảng và Nhà nước Việt Nam đã tùy vào thời điểm, tình hình để có những lựa chọn ưu tiên, phù hợp trong công tác phòng, chống dịch COVID-19. Chính vì vậy, công tác phòng, chống dịch COVID-19

của Việt Nam đã thu được những kết quả đáng ghi nhận. Hiện nay, Việt Nam đã đề ra chủ trương thích ứng an toàn, linh hoạt và kiểm soát dịch hiệu quả, từng bước mở cửa phát triển kinh tế - xã hội.

Tuy vậy, kết quả phòng, chống dịch COVID-19 của nước ta đã phần nào bị ảnh hưởng bởi sự suy thoái phẩm chất đạo đức, lợi dụng lòng tin của nhân dân, lợi dụng sự tín nhiệm của Đảng, Nhà nước để trục lợi của một số cán bộ, đảng viên. Cùng với đó là các thế lực thù địch ra sức tung tin giả, xuyên tạc tình hình, phủ nhận cách thức phòng, chống dịch COVID-19, hòng gieo rắc tâm lý hoài nghi, gây bất ổn an ninh, trật tự, an toàn xã hội⁽¹⁾, phủ nhận những kết quả của nước ta trong cuộc chiến với dịch COVID-19, đồng thời vẽ nên một bức tranh với những gam màu tối về Việt Nam trong đại dịch, sâu xa hơn là nhằm làm suy giảm niềm tin của nhân dân với sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước.

^(*) Trường Đại học Công nghiệp thực phẩm Thành phố Hồ Chí Minh

^(**) Học viện Chính trị khu vực II, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

1. Quan điểm của Đảng, vai trò của Chính phủ và những kết quả đạt được từ thực tiễn thực hiện chính sách trong phòng, chống dịch COVID-19

- Quan điểm của Đảng, vai trò của Chính phủ trong công tác phòng, chống dịch COVID-19

Ngay khi dịch COVID-19 bùng phát, với quan điểm “chống dịch như chống giặc”, ngày 30/3/2020, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng ra *Lời kêu gọi phòng, chống đại dịch COVID-19*, trong đó nêu rõ: “Toàn thể đồng bào, đồng chí và chiến sĩ cả nước, đồng bào ta ở nước ngoài hãy đoàn kết một lòng, thống nhất ý chí và hành động, thực hiện quyết liệt, hiệu quả những chủ trương của Đảng và Nhà nước, sự chỉ đạo, điều hành của Chính phủ, Thủ tướng. Mỗi người dân là một chiến sĩ trên mặt trận phòng, chống dịch bệnh”⁽²⁾. Đây là mệnh lệnh nhằm phát huy tinh thần đoàn kết, sự đồng lòng, gắn kết mọi người dân Việt Nam để cùng vượt qua những thời khắc khó khăn của dịch bệnh; đồng thời, thể hiện quan điểm vận dụng sáng tạo của Đảng trong phòng, chống đại dịch COVID-19.

Để ngăn ngừa sự lây lan trong giai đoạn tỷ lệ người dân được tiêm vaccine chưa cao, sẵn sàng và chủ động ngăn chặn, ứng phó với dịch bệnh trên diện rộng, đồng thời để bảo vệ tốt nhất cho sức khỏe, tính mạng của nhân dân, Thủ tướng Chính phủ đã chỉ thị các bộ, ngành, địa phương thực hiện nghiêm, quyết liệt các chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đảng tại Công văn số 79-CV/TW ngày 30/01/2020 về việc phòng, chống dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp do vi rút Cô-rô-na gây ra; Điện của Thường trực Ban Bí thư Trung ương Đảng ngày 07/3/2020 về tiếp tục tăng cường công tác phòng, chống dịch COVID-19; Chỉ thị số 05/CT-TTg ngày 28/01/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc phòng, chống dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp do chủng mới của vi rút Corona gây ra; Chỉ thị số 06/CT-TTg ngày 31/01/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường các biện pháp phòng, chống trước các diễn biến phức tạp mới của dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp do chủng mới của vi rút Corona gây ra; Chỉ thị số 11/CT-TTg ngày 04/3/2020 của Thủ tướng Chính phủ về các nhiệm vụ, giải pháp cấp bách tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, bảo đảm

an sinh xã hội ứng phó với dịch COVID-19; Công điện số 121/CD-TTg ngày 23/01/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc phòng, chống dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp do chủng mới của vi rút Corona gây ra; Công điện số 156/CD-TTg ngày 02/02/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường phòng, chống dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp do chủng mới của vi rút Corona gây ra; các văn bản chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ; chuẩn bị tốt nhất, sẵn sàng cho mọi tình huống; tiếp tục quán triệt tinh thần chống dịch như chống giặc, sẵn sàng hy sinh lợi ích kinh tế để bảo vệ tốt nhất sức khỏe và tính mạng của nhân dân. Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc nêu rõ: “Việt Nam chấp nhận hy sinh lợi ích kinh tế trước mắt để bảo vệ tốt nhất sức khỏe, tính mạng của người dân”⁽³⁾. Thủ tướng Phạm Minh Chính khẳng định: “càng khó khăn, phức tạp, càng phải đoàn kết, thống nhất, phát huy vai trò làm chủ của nhân dân”⁽⁴⁾. Những phát biểu nêu trên thể hiện rõ sự đoàn kết thống nhất và tinh thần làm chủ của nhân dân với tinh thần “lấy dân làm gốc”. Đây là quan điểm nhất quán và thống nhất của Đảng và Nhà nước trong suốt thời gian chống dịch COVID-19 vừa qua.

Khi dịch bệnh thâm nhập nhanh, nhiễm sâu tại các đô thị, vùng kinh tế trọng điểm, khu công nghiệp, trong khi chưa có vaccine, thuốc đặc trị, chúng ta buộc phải áp dụng biện pháp hành chính nghiêm ngặt và nhanh chóng điều chỉnh tổ chức thực hiện, lấy cấp xã là “pháo đài”, người dân là “chiến sỹ”, là trung tâm phục vụ, là chủ thể tham gia phòng, chống dịch; đưa dịch vụ y tế, an sinh xã hội đến cơ sở để người dân tiếp cận kịp thời, hiệu quả hơn và bảo vệ an ninh, an toàn cho nhân dân. Chính phủ Việt Nam đưa ra quan điểm: Bảo đảm mục tiêu kép nhưng đặt sức khỏe, tính mạng người dân lên trên hết, trước hết; các giải pháp phòng, chống dịch phải dựa trên cơ sở khoa học, phù hợp với thực tiễn và điều kiện của đất nước; đảm bảo người dân được bảo vệ tốt nhất trước dịch bệnh, được tiếp cận dịch vụ y tế sớm nhất, nhanh nhất, ngay từ cơ sở; nhưng không gây ách tắc cho lưu thông, sản xuất.

Từ chiến lược đánh nhanh COVID-19, điều chỉnh sang chiến lược chấp nhận không

“Zero Covid”, thích ứng an toàn, linh hoạt, vừa sản xuất, vừa chống dịch thông qua chiến lược vaccine, ngày 11/10/2021, Chính phủ ra Nghị quyết số 128/NQ-CP về việc ban hành Quy định tạm thời “Thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19”⁽⁵⁾. Việc điều chỉnh chiến lược chống dịch cho thấy sự nhất quán trong bảo vệ sức khỏe, tính mạng của người dân được đặt lên trên hết, đồng thời có bước đi chắc chắn, hiệu quả. Chính phủ đã nhấn mạnh rằng, dịch COVID-19 có thể xuất hiện phức tạp, nguy hiểm hơn⁽⁶⁾. Chính vì vậy, phải nêu cao tinh thần tự lực, tự cường, dựa vào nội lực là chính, ngoại lực cần thiết, quan trọng để tiếp tục kiểm soát hiệu quả dịch bệnh. Phòng, chống dịch bệnh là nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài, không chủ quan, luôn đặt sức khỏe của người dân vào vị trí trung tâm; từng bước thích ứng linh hoạt, an toàn, bằng mọi cách kiểm soát hiệu quả dịch bệnh trong thời gian tới.

- Những kết quả đạt được

+ Đón công dân về nước

Đầu năm 2020, trong bối cảnh dịch bệnh COVID-19 gây ra sự phong tỏa tại hàng loạt quốc gia, sáng ngày 10/02/2020, Sân bay quốc tế Vân Đồn (tỉnh Quảng Ninh) đón chuyến bay số hiệu VN68 đưa 30 công dân Việt Nam từ tâm dịch Vũ Hán, Trung Quốc trở về nước. Sự kiện này đã làm lay động hàng triệu trái tim người Việt. Đằng sau hành trình trở về đong đầy cảm xúc ấy là tinh thần chờ che mọi công dân của Việt Nam. Đồng bào ta càng thêm thấm thía rằng, Tổ quốc luôn là nơi để trở về, luôn giang rộng vòng tay chờ che mọi người dân trong cơn hoạn nạn. Những điều giản dị mà thiêng liêng ấy đã tiếp thêm động lực để mỗi người con đất Việt dù ở bất cứ nơi đâu đều tin yêu và hướng về Tổ quốc. Với sự chung tay của các cơ quan, liên quan trong nước, các địa phương, cơ quan đại diện Việt Nam ở nước ngoài đã rất nỗ lực, khắc phục khó khăn do dịch bệnh gây ra, phối hợp với các hãng hàng không triển khai hơn 1.000 chuyến bay và đưa khoảng 240.000 công dân

Việt Nam từ 60 quốc gia và vùng lãnh thổ về nước an toàn⁽⁷⁾.

+ Thực hiện chính sách tháo gỡ khó khăn trong và sau đại dịch cho nhân viên y tế

Để kịp thời động viên cán bộ, nhân viên y tế trong cuộc chiến phòng, chống dịch bệnh, Đảng và Nhà nước đã kịp thời chỉ đạo Bộ Y tế thực hiện một số chế độ đặc thù trong phòng, chống dịch COVID-19, như: Ban hành chế độ phụ cấp chống dịch mức 300.000 đồng/ngày, kể cả ngày nghỉ, ngày lễ, đối với người giám sát, điều tra, xác minh dịch, người trực tiếp khám điều trị COVID-19; 200.000 đồng/ngày đối với người vận chuyển bệnh phẩm, người bệnh, bảo quản tử thi. Chế độ đối với người tham gia thường trực chống dịch 24/24 giờ: mức phụ cấp thường trực là 130.000 đồng/ngày, kể cả ngày nghỉ, ngày lễ; người lao động tham gia thường trực chống dịch 24/24 giờ được hỗ trợ tiền ăn mức 80.000 đồng/phiên trực⁽⁸⁾. Cùng với việc quan tâm thực hiện đầy đủ các chế độ chính sách tiền lương, phụ cấp, thi việc huy động các nguồn lực để hỗ trợ viên chức ngành y tế cũng được triển khai rộng rãi, nhằm giảm bớt khó khăn, động viên cho cán bộ, nhân viên y tế yên tâm công tác góp phần đẩy lùi dịch bệnh sớm nhất.

+ Triển khai các gói an sinh, chăm lo cho người dân bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh, tiêm vaccine miễn phí cho toàn dân

Đại dịch COVID-19 đã gây khủng hoảng không chỉ với hệ thống y tế, mà còn ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống kinh tế - xã hội. Sản xuất, kinh doanh bị đình trệ dẫn đến doanh nghiệp phá sản, hoặc ngừng sản xuất, lao động nghỉ việc. Tình trạng không có việc làm, giảm thu nhập trở nên phổ biến trong mỗi lần sóng đại dịch, khiến cho hàng trăm nghìn lao động bị mất việc, hàng triệu lao động phải nghỉ giãn việc. Các nhóm đối tượng yếu thế, đặc biệt lao động trong khu vực phi chính thức, càng khó khăn hơn, do sinh kế của họ gắn nhiều với các hoạt động tiếp xúc trực tiếp với nguy cơ lây nhiễm cao. Trong tình hình đó, để góp phần hỗ trợ người lao động khắc phục khó khăn, ổn định cuộc sống, chống đứt gãy chuỗi cung ứng lao động và thiếu hụt lao

động; hỗ trợ người sử dụng lao động giảm chi phí, nỗ lực thích ứng với trạng thái bình thường mới, duy trì sản xuất, kinh doanh, tạo việc làm cho người lao động, Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ đã ban hành: Nghị quyết số 42/NQ-CP ngày 09/4/2020 của Chính phủ về các biện pháp hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch COVID-19 và Quyết định số 15/QĐ-TTg ngày 24/4/2020 của Thủ tướng Chính phủ quy định về việc thực hiện các chính sách hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch COVID-19; ngày 19/10/2020, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 154/NQ-CP sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 42/NQ-CP ngày 09/4/2020 của Chính phủ về các biện pháp hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch COVID-19; ngày 01/7/2021, Chính phủ tiếp tục ban hành Nghị quyết số 68/NQ-CP về một số chính sách hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động gặp khó khăn do đại dịch COVID-19; ngày 24/9/2021, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 116/NQ-CP về chính sách hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động bị ảnh hưởng bởi đại dịch COVID-19 từ Quỹ bảo hiểm thất nghiệp.

Để bảo đảm tốt công tác an sinh xã hội đối với người dân trên mọi miền Tổ quốc bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh COVID-19, thời gian qua, Đảng và Nhà nước đã tổ chức thực hiện hiệu quả các chính sách, giảm tối thiểu các thủ tục hành chính, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, nhờ vậy các gói hỗ trợ đã kịp thời đến với người dân, người lao động và doanh nghiệp vượt qua khó khăn do ảnh hưởng của đại dịch... Triển khai các giải pháp để thích ứng linh hoạt và an toàn, đảm bảo chính sách an sinh xã hội phù hợp, các nguồn lực được phân bổ công bằng, bao quát, đúng đối tượng... Tất cả những việc làm đó đã thể hiện sự quyết tâm ngăn chặn diễn biến phức tạp của dịch bệnh, bảo đảm an sinh xã hội đối với mọi người dân, theo đúng phương châm “không ai bị bỏ lại phía sau” trong cuộc chiến chống dịch bệnh COVID-19 của Đảng và Nhà nước.

Bên cạnh đó, Chính phủ đã triển khai áp dụng các giải pháp nhằm tháo gỡ những khó khăn về vaccine và thuốc điều trị COVID-19. Điều đáng nói, tại thời điểm đó, nguồn cung vaccine phòng COVID-19 trên toàn thế giới còn rất hạn chế. Để có vaccine sớm nhất, tiêm diện rộng cho người dân, dưới sự chỉ đạo của Đảng, Chính phủ, Bộ Y tế đã tích cực thúc đẩy đàm phán, trao đổi để có thể nhập khẩu vaccine từ các nguồn khác nhau, phát động chiến dịch tiêm chủng miễn phí toàn dân lớn nhất từ trước tới nay.

Những kết quả đã đạt được trong thực tiễn thực hiện các chính sách phòng, chống dịch bệnh COVID-19 đã cho thấy sự quyết tâm, tinh thần đoàn kết, chia sẻ yêu thương, những giá trị “cốt lõi” của dân tộc một lần nữa tiếp tục được phát huy, tạo nên giá trị bền vững của dân tộc Việt Nam. Thông điệp chấp nhận hy sinh một số lợi ích kinh tế để bảo vệ, sức khỏe, tính mạng của nhân dân từ những người đứng đầu đất nước đã lan tỏa sâu rộng đến mỗi người Việt Nam ở cả trong và ngoài nước. Từ đó, tạo nên sức mạnh, quyết tâm chống dịch từ Trung ương đến địa phương. Những lần đại dịch COVID-19 lây lan trong cộng đồng đều được dập tắt trong sự ngạc nhiên và khâm phục của thế giới. Nhân dân hân hoan hưởng ứng, niềm tin vào Đảng và Nhà nước tăng lên từ trong gian nan của dịch bệnh.

2. Những hạn chế từ thực hiện các chính sách phòng, chống dịch COVID-19 ảnh hưởng đến niềm tin của người dân

Các chính sách “vì dân” trong đại dịch COVID-19 đã thể hiện được bản chất ưu việt của chế độ xã hội chủ nghĩa, luôn đặt người dân làm trung tâm trong hoạch định và thực thi các chính sách phát triển đất nước. Việt Nam được thế giới đánh giá là điểm sáng trong công tác phòng, chống dịch và thực hiện các chính sách xã hội mang lại những giá trị cốt lõi, cao đẹp. Tuy nhiên, bên cạnh những giá trị mang lại niềm tin cho nhân dân thì xuất hiện một số cán bộ, đảng viên suy thoái về đạo đức, tư tưởng lợi dụng những chủ trương,

chính sách tốt đẹp của Đảng và Nhà nước thu vén cho lợi ích cá nhân, lợi ích nhóm... Những sai phạm của một số cán bộ, đảng viên đã làm ảnh hưởng không nhỏ đến niềm tin của người dân vào Đảng và Nhà nước. Cụ thể:

Thứ nhất, một số cán bộ, đảng viên vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, quy chế làm việc; thiếu trách nhiệm, buông lỏng lãnh đạo, vi phạm quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước trong tham mưu, tổ chức thực hiện các chuyến bay giải cứu đưa công dân về nước

Chủ trương đưa công dân Việt Nam ở nước ngoài có nhu cầu và hoàn cảnh khó khăn về nước là đúng đắn của Đảng và Chính phủ Việt Nam. Tuy nhiên, một số cán bộ, đảng viên suy thoái đã lợi dụng tâm lý chấp nhận sự bất hợp lý, nhưng miễn sao được về quê nhà để trực lợi. Những khuất tất liên quan đến các chuyến bay giải cứu được làm rõ đã gây ra sự nhức nhối trong dư luận xã hội. Những hình ảnh đẹp về lòng hy sinh của đội ngũ tham gia các chuyến bay “giải cứu” đã bị hoen ố bởi sự tự lợi cá nhân của một vài cán bộ, đảng viên đảm nhiệm trọng trách liên quan gây ra. Những chuyến bay “nhân đạo” đã trở thành “vô nhân đạo” bởi sự suy thoái về mặt tư tưởng, đạo đức của một số cán bộ, đảng viên trong hoàn cảnh ngặt nghèo của đại dịch.

Thứ hai, sự suy thoái đạo đức của cán bộ, đảng viên, vi phạm quy định về quản lý, sử dụng tài sản nhà nước gây thất thoát, lãng phí, lợi dụng chức vụ quyền hạn tham nhũng có hệ thống trong khi thi hành công vụ

Trong bối cảnh hàng vạn chiến sĩ áo trắng đối mặt với hiểm nguy để chiến thắng đại dịch COVID-19; hàng vạn cán bộ, chiến sĩ các lực lượng vũ trang căng mình bảo vệ biên giới, ngăn chặn sự nhập cảnh trái phép; khi hàng triệu người Việt Nam đang nhường cơm, sẻ áo cho đồng bào mình trong khó khăn, hoạn nạn, hàng ngàn công nhân thất nghiệp,... thì Công ty Việt Á đã thực hiện chiêu trò nâng không giá kit test, nhập hàng triệu kit test kém chất lượng để thu lợi hàng trăm tỷ đồng, nhằm mục

đích chung chỉ cho đội ngũ cán bộ có quyền quyết định và ký kết các hợp đồng mua kit test.

Vụ án Việt Á xảy ra trong một giai đoạn đặc biệt, với quy mô, phạm vi trải rộng ra nhiều địa phương, nhiều ngành, là nỗi đau lớn nhất. Cùng với đó là vụ án “nhận hối lộ” ở Cục Lãnh sự, Bộ Ngoại giao tiếp tục gióng lên hồi chuông về sự tha hóa, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, vi phạm quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước của một số cán bộ, đảng viên... gây hậu quả rất nghiêm trọng, làm thất thoát, lãng phí lớn ngân sách nhà nước, ảnh hưởng đến công tác phòng, chống dịch COVID-19.

Thứ ba, chính sách đãi ngộ cho nhân viên y tế chưa triển khai kịp thời, hiệu quả

Trong đại dịch COVID-19, chế độ đãi ngộ đối với nhân viên y tế chưa thật sự tương xứng với công sức, sự cống hiến cũng như áp lực trong công việc. Hơn thế, thu nhập của nhân viên y tế còn bị giảm do nguồn thu từ khám và điều trị người bệnh giảm khi thực hiện quy định giãn cách xã hội. Trong khi đó, việc chi trả phụ cấp, trợ cấp cho công tác phòng, chống dịch gặp nhiều khó khăn, lúng túng, dẫn đến nhiều địa phương thực hiện còn chậm. Ví dụ, tính đến hết tháng 12/2021, hơn 62% cán bộ y tế chưa nhận được bất kỳ một khoản phụ cấp nào; hơn 80% không thể chi trả hoặc chỉ có thể chi trả một phần chi phí sinh hoạt của bản thân và gia đình. Khoảng 40% trong số những người được khảo sát gặp phải những khó chịu và suy giảm về sức khỏe thể chất; khoảng 70% bị lo lắng và trầm cảm...⁽⁹⁾.

Thứ tư, công tác an sinh xã hội ở nhiều nơi chưa được bảo đảm, việc sử dụng vaccine và các nguồn lực còn nhiều bất cập

Công tác triển khai trợ cấp xã hội từ các gói hỗ trợ chính sách cũng bộc lộ những khuất tất. Việc rà soát đối tượng được hưởng trợ cấp còn nhiều hạn chế, vẫn còn xảy ra tình trạng người dân thuộc hộ nghèo không có trong danh sách được nhận hỗ trợ, trong khi nhiều gia đình khá giả và nhiều hộ là cán bộ, đảng viên, nhưng lại nằm trong danh sách hộ nghèo, cận nghèo được nhận hỗ trợ của Nhà nước. Những sai

phạm này đã ảnh hưởng đến ý nghĩa của các gói hỗ trợ xã hội, gây bức xúc trong dư luận...

Bên cạnh đó, việc xây dựng kế hoạch tiêm chủng tại một số địa phương chưa sát thực tế, chưa ưu tiên sử dụng các lô vaccine cận hạn; chưa bao quát đầy đủ đối tượng được ưu tiên; chưa thực hiện đầy đủ chế độ báo cáo kết quả, số lượng, hồ sơ tiêm chủng định kỳ và cập nhật số mũi tiêm lên hệ thống nền tảng quản lý tiêm chủng. Việc tiếp nhận, sử dụng các nguồn viện trợ, tài trợ bằng tiền chưa đầy đủ, chặt chẽ, sử dụng kinh phí mua sắm trang thiết bị phục vụ phòng, chống dịch chưa kịp thời. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp chưa phân phối, sử dụng kịp thời các khoản hỗ trợ dẫn đến tồn quỹ cuối năm lớn; một số nội dung chi chưa có văn bản trao đổi, thống nhất với Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch COVID-19 của địa phương; chi chưa đúng nội dung và đối tượng hỗ trợ theo quy định...

3. Biện pháp củng cố niềm tin của nhân dân từ thực tiễn công tác phòng, chống dịch COVID-19 của Đảng và Nhà nước

Thời gian qua, để lấy lại niềm tin của người dân, Đảng và Nhà nước đã tiến hành kiểm tra, rà soát, chấn chỉnh kịp thời những hạn chế trong thực hiện chính sách phòng, chống dịch COVID-19, rút ra những bài học kinh nghiệm; đồng thời, xử lý nghiêm những hành vi vi phạm các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

Một là, liên quan đến những chuyến bay giải cứu, ngày 27/01/2022, Cơ quan Cảnh sát Điều tra, Bộ Công An đã ra quyết định khởi tố Vụ án “nhận hối lộ” trong thực hiện kế hoạch đưa công dân Việt Nam ở một số quốc gia về nước. Ngay sau khi ra quyết định khởi tố vụ án, Bộ Công an đã khởi tố, bắt tạm giam, khám xét chỗ ở và nơi làm việc đối với 04 bị can để điều tra cùng về tội “nhận hối lộ” đang công tác tại Cục Lãnh sự, Bộ Ngoại giao⁽¹⁰⁾. Đến nay, Cơ quan điều tra tội phạm đã khởi tố các bị can “đưa, nhận hối lộ” liên quan đến “chuyến bay giải cứu”, bắt tạm giam 19 bị can, trong đó có nhiều cán bộ lãnh đạo liên

quan đến Bộ Ngoại giao (05 bị can), Bộ Công an (03 bị can), Bộ Giao thông vận tải (01 bị can), Bộ Y tế (02 bị can), Văn phòng Chính phủ (04 bị can); lãnh đạo các công ty du lịch với tội “đưa hối lộ” (04 bị can)⁽¹¹⁾.

Hai là, đối với Vụ án Việt Á, Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cũng đang đẩy nhanh tiến độ xử lý. Theo đó, tất cả các quy trình về tổ chức thực hiện rất nhanh chóng để có thể bắt tạm giam các bị can nhanh nhất, xử lý sai phạm một cách triệt để. Tính đến thời điểm hiện tại, hơn 95 bị can tại 25 địa phương, đơn vị, trong đó có 02 Ủy viên Trung ương Đảng, bị khởi tố, bắt tạm giam vì liên quan vụ “thổi giá” kit test của Công ty Việt Á⁽¹²⁾. Trong đó, có nhiều lãnh đạo của Bộ Y tế, Bộ Khoa học và Công nghệ, cùng hàng chục lãnh đạo, cán bộ CDC, sở y tế, bệnh viện của nhiều tỉnh, thành trên cả nước. Hiện nay, Bộ Công an vẫn tích cực mở rộng điều tra, phối hợp với các cơ quan chức năng tiếp tục làm rõ các hành vi vi phạm pháp luật liên quan đến vụ án - “đại dịch kit test Việt Á”. Quy trình, thời gian xử lý các đảng viên tham nhũng, tiêu cực được tổ chức rất nhanh và chính xác. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh rằng, “cần phải xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên vi phạm đồng thời thúc đẩy tự phê bình, phê bình trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng, trong đó có phòng, chống tham nhũng, tiêu cực”⁽¹³⁾.

Ba là, trong công tác phòng, chống dịch COVID-19, đội ngũ cán bộ y tế luôn trong trạng thái sẵn sàng nhận các nhiệm vụ khó khăn, nguy hiểm, có thể ảnh hưởng tới sinh mạng. Vì thế, Đảng và Nhà nước đã yêu cầu các cơ quan chức năng giải quyết sớm các chế độ đối với người tham gia chống dịch, để tri ân, bảo đảm lợi ích nghề nghiệp xứng đáng với các “chiến sĩ áo trắng”. Thời gian qua, Đảng và Nhà nước đã hết sức quan tâm đến chính sách của nhân viên y tế, thể hiện ở Nghị quyết số 37/NQ-CP ngày 29/3/2020 của Chính phủ về một số chế độ đặc thù trong phòng, chống dịch COVID-19; Nghị quyết số 16/NQ-CP ngày 08/02/2021 của Chính phủ về chi phí cách ly y tế, khám, chữa

bệnh và một số chế độ đặc thù phòng, chống dịch COVID-19; Nghị quyết số 58/NQ-CP ngày 08/6/2021 của Chính phủ về phiên họp Chính phủ thường kỳ tháng 5 năm 2021; Nghị quyết số 145/NQ-CP ngày 19/11/2021 của Chính phủ về điều chỉnh, sửa đổi, bổ sung một số chế độ, chính sách trong phòng, chống dịch COVID-19... Tất cả các nghị quyết đều tập trung nâng và điều chỉnh các khoản phụ cấp cho nhân viên y tế trong công tác phòng, chống dịch bệnh.

Bốn là, việc khắc phục những sai phạm trong công tác xét duyệt đối tượng hưởng trợ cấp cũng được xử lý với tinh thần nghiêm túc. Xác minh nhanh chóng và có những hình thức chấn chỉnh, kịp thời những cá nhân, tập thể sai phạm trong chi trả hỗ trợ ảnh hưởng do dịch COVID-19. Yêu cầu không tái cử cấp ủy đối với bí thư đảng ủy xã sai phạm, đưa khỏi nhân sự đối với Chủ tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và bí thư đoàn xã ở một số địa phương. Yêu cầu rà soát lại những đối tượng đủ chuẩn trợ cấp, hộ nghèo để đảm bảo tính công bằng dân chủ trong việc tiếp cận các dịch vụ trợ cấp xã hội. Tiến hành kiểm điểm làm rõ trách nhiệm và xử lý một cách triệt để trong việc thực hiện chính sách phòng, chống dịch COVID-19 tại các địa phương trong giai đoạn vừa qua.

Năm là, Đảng và Nhà nước đang nghiên cứu để sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện cơ chế, chính sách còn bất cập và rút ra những bài học kinh nghiệm, như: Thường xuyên tăng cường tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức của cán bộ đảng viên và nhân dân về công tác phòng, chống tham nhũng, cán bộ lãnh đạo nêu gương về đạo đức, lối sống và kiên quyết chống tham nhũng; Bảo đảm công khai, minh bạch trong hoạt động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị; Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử hành vi tham nhũng. Cùng với đó, Đảng và Nhà nước giữ vững quan điểm, đường lối lãnh đạo, xử lý nghiêm những sai phạm, nhất là những cán

bộ, đảng viên suy thoái về mặt nhân cách, đạo đức, lối sống.

Đại dịch COVID-19 là một cuộc khủng hoảng chưa có tiền lệ trong lịch sử; là một phép thử về nhân cách của cán bộ lãnh đạo, quản lý. Việc rút ra các bài học kinh nghiệm để có phương án giải quyết những tình huống khẩn cấp, khủng hoảng xảy ra trong tương lai một cách tốt nhất; đồng thời, có giá trị trong các hoạt động giám sát, hoạt động lãnh đạo, quản lý của Đảng và Nhà nước ở hiện tại và trong tương lai □

(1) và (5) PV, *Không thể ghi hết những gian lao, vất vả, hy sinh của lực lượng tuyến đầu để bảo vệ tính mạng, sức khỏe nhân dân*, https://moh.gov.vn/hoat-dong-cua-lanh-dao-bo/-/asset_publisher/TW6LTp1ZtwaN/content/khong-the-ghi-het-nhung-gian-lao-vat-va-hy-sinh-cua-luc-luong-tuyen-au-e-bao-ve-tinh-mang-suc-khoe-nhan-dan?inheritRedirect=false

(2) Lời kêu gọi của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước gửi đồng bào, đồng chí và chiến sĩ cả nước, đồng bào ta ở nước ngoài hãy đoàn kết một lòng, thống nhất ý chí và hành động trên mặt trận phòng chống COVID-19, ngày 30/3/2020

(3) và (4) <http://danvan.vn/Home/Dien-dan/14794/Bai-hoc-Nuoc-lay-dan-lam-goc-trong-phong-chong-dai-dich-COVID-19-hien-nay>

(6) https://moh.gov.vn/hoat-dong-cua-lanh-dao-bo/-/asset_publisher/TW6LTp1ZtwaN/content/thu-tuong-chinh-phu-phong-chong-dich-covid-19-la-nhiem-vu-thuong-xuyen-lau-dai

(7) *Đưa công dân về nước là chủ trương đúng đắn và nhân đạo của Việt Nam* - Tạp chí Xây dựng Đảng (xaydungdang.org.vn)

(8) https://mof.gov.vn/webcenter/portal/vclvcstc/pages_r/chi-tiet-tin?dDocName=MOFUCM175438

(9) <http://www.tinhhuyninhbinh.vn/van-hoa-xa-hoi/som-hoan-thien-chinh-sach-dai-ngo-doi-22455>

(10) <https://phapluatxahoi.kinhtedothi.vn/khoi-to-vu-an-nhan-hoi-lo-xay-ra-tai-cuc-lanh-su-bo-ngoai-giao-277154.html>

(11), (12) và (13) https://congan.com.vn/tin-chinh/nhan-dan-tin-tuong-vao-su-nghiem-minh-cua-phap-luat_137685.html